

บทที่ 7

สรุปผลของการวิจัยและข้อเสนอแนะสรุปผลของการวิจัย

เรื่องโลกทัศน์ของคนไทยวิเคราะห้จากวรรณคดีคำสอนสมัยสุโขทัย ซึ่ง
ได้ทำการวิจัยทั้งแก่ที่มาจนจบแล้วนี้ สรุปผลการวิจัยได้ว่า

1. ในทางศาสนาและจริยธรรม คนไทยสมัยสุโขทัยเป็นผู้มีจิตใจอ่อนน้อม
มีเหตุผล และมีอิสระในการเลือกนับถือศาสนาที่ตนเอง เลือกโดยมีเหตุผลสมควรที่สุด ไม่
มีการบังคับเพราะพุทธศาสนาให้เสรีภาพในการคิดเห็นอย่างเต็มที่ซึ่งตรงกับความรู้สึก
นึกคิดของคนสุโขทัย อย่างไรก็ตามคนสุโขทัยก็ยังมีความเชื่อถือในลัทธิผีสง่า เทวดาคันเป็น
ลัทธิที่งั้เดิมอยู่มาก ส่วนความเชื่อถือทางศาสนาพราหมณ์และพิธีรีตองต่าง ๆ นั้นเป็นของ
ทางราชการ ประชาชนมีส่วนเกี่ยวข้องของคายน้อยที่สุด ในทางจริยธรรม คนสุโขทัยได้รับการ
อบรมทั้งทางครอบครัว ทางประเพณีและทางศาสนาให้เป็นผู้รักสงบ ไม่เบียดเบียน
ผู้อื่น ประพฤติตนสมควรด้วยเหตุผล และปฏิบัติต่อกันด้วยความเห็นอกเห็นใจ

2. ในทางการปกครองและเศรษฐกิจ ทางการปกครองเป็นไปในแบบ
อุดมอด้วยไม่เคร่งเครียดจริงจัง เหมือนในสมัยต่อมา เพราะคนสุโขทัยไม่นิยมระบบ
เจ้าขุนมูลนาย แต่นิยมการปกครองแบบถอยที่ถอยอาศัยกันเหมือนบุคคลในครอบครัว
เดียวกัน ไม่มีการบีบบังคับ ผู้น้อยสามารถพึ่งผู้ใหญ่ได้เต็มที่และมีความไว้วางใจซึ่งกัน
และกัน ส่วนทางเศรษฐกิจคนสุโขทัยมีเสรีภาพในการค้าขายและการดำเนินกิจการอาชีพ
ทุกอย่าง ไม่มีการเก็บภาษี ใครทำกิจการอย่างใด ย่อมได้รับผลอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย

3. ในทางวัฒนธรรมซึ่งแยกออกเป็นทางขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษา
และศิลปกรรมนั้น คนสุโขทัยเป็นผู้ที่ยึดถือในขนบธรรมเนียมประเพณีสมัยก่อนอย่างเคร่งครัด

เช่นประเพณีทางศาสนา และความเชื่ออื่น ๆ ซึ่งแสดงออกโดยการละเล่นและความสนุกสนานต่าง ๆ ทมกาทะเทศะ ซึ่งชนบทรรมนิยมประเพณีดังกล่าวนั้นไม่ใช่เรื่องที่เคร่งเครียดแต่เป็นไปอย่างง่าย ๆ สอดคล้องกับความรู้สึกของ คนสุโขทัยเป็นอย่างดี

ในทางภาษา คนสุโขทัยมีความหึงและสำนึกในความเป็นไทยอย่างยอดเยี่ยม เห็นได้จากกรณียกตัวอักษรเป็นของตนเอง ไม่ฟังพาดำคัยหรือหิมยิมของชาติอื่น เพราะตัวอักษรคือสื่อแห่งความหมาย ซึ่งผู้ที่ประดิษฐ์ขึ้นเท่านั้นที่จะเข้าใจถึงนิสัยใจคอของผู้ใช้ตัวอักษร ได้ดียิ่งกว่าผู้อื่น

ในทางศิลปกรรมนับเป็นข้อเด่นที่สุดข้อหนึ่งซึ่งเป็นที่วิจารณ์มากในบรรดานักปราชญ์ทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศสมัยก่อนว่า คนสุโขทัยมีความสามารถสูงสุดในทางการช่าง และมีความรู้สึกนึกคิดอันสุขุมรอบคอบ ตลอดจนมีความคิดสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามเอาไว้เป็นสมบัติของบ้านเมืองจนเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยเป็นอย่างดี หากจะหาสมัยใดเทียบเท่าได้ ศิลปกรรมดังกล่าวนี้โดยมากเป็นศิลปกรรมทางพุทธศาสนาซึ่งแสดงออกถึงความศรัทธาอย่างแน่นแฟ้นที่คนสุโขทัยมีต่อพุทธศาสนายิ่งกว่าศรัทธาในลัทธิอื่น ๆ

4. ในด้านความสำนึกทางสังคมนั้นคนไทยสมัยสุโขทัยสามารถวางระเบียบแบบแผนของสังคมไว้อย่างมั่นคง และมีเหตุผล กล่าวคือได้แสดงให้เห็นว่าคนกับสังคมต้องอยู่ร่วมกันเพราะฉะนั้นจึงต้องรู้จักความประพฤติ 2 อย่างคือ ประพฤติต่อตนเองให้ถูกต้อง ไม่กระทำความผิดอันอย่างหนึ่ง และอีกอย่างหนึ่งก็คือ การทำสังคมที่ตนอยู่ให้เจริญขึ้นด้วยประการต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องโลกทัศน์ของคนไทยวิเคราะห์จากวรรณคดีคำสอนสมัยสุโขทัย
 ที่ได้ทำสำเร็จลงแล้วนี้ ผมจะอำนวยความสะดวกให้ผู้ศึกษาค้นคว้าและวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง
 วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ของสุโขทัยได้ทราบถึงโลกทัศน์ในแง่ต่าง ๆ ของคนสุโขทัย
 อย่างเด่นชัดอันจะเป็นทางนำไปสู่การค้นคว้าในเรื่องที่เกี่ยวข้องคือ การศึกษาทาง
 สังคมวิทยา และมานุษยวิทยาโดยเฉพาะของคนไทยสมัยสุโขทัยให้กว้างขวางยิ่งขึ้นอีก
 เป็นขอเนกประการ

ชำนาญ หอสมุด